אמר רב יצחק בר אבדימי "תהיינה" כתיב, אימא עשרה קפיזי. אמר רבא בעשרונות דבר הכתוב למדנו עשרה לחמץ עשרה למצה מנין ת"ל "על חלות לחם חמץ" כנגד חמץ הבא מצה. וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש? הימנו ודבר אחר הוא, וכל הימנו ודבר אחר לא הוי היקש. הניחא למאן דאמר לא הוי היקש, אלא למ"ד הוי היקש מאי איכא למימר? תביאו ריבויא היא:

מתני' המלואים היו באין כמצה שבתודה חלות ורקיקין ורביכה, נזירות היתה באה שתי ידות כמצה של תודה חלות ורקיקין ואין בה רבוכה, נמצא עשרה קבין ירושלמית שהן ששה עשרונות ועודיין: **גמ'** מנא ה"מ? אמר רב חסדא אמר רב חמא בר גוריא דאמר קרא "ומסל המצות אשר לפני ה' לקח חלת מצה אחת וחלת לחם שמן אחת ורקיק אחד" בשלמא חלות חלות, רקיק רקיק, שמן מאי ניהו, לאו רבוכה. מתקיף לה רב אויא אימא אנתא דמשחא, אלא כדדרש רב נחמן בר רב חסדא משמיה דרבי טבלא "זה קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו לה' ביום המשח אותו" וכי מה למדנו לבניו ביום המשחו? אלא מקיש חינוכו להמשחו, מה המשחו רבוכה אף חינוכו רבוכה. אמר רב חסדא כהן גדול המתקרב לעבודה צריך שתי עשרונות האיפה, אחת להמשחו ואחת לחינוכו. מר בר רב אשי אמר שלש, ולא פליגי, הא דעבד עבודה כשהוא כהן הדיוט, הא דלא עבד עבודה כשהוא כהן הדיוט: נזירות היתה באה שתי ידות כמצה שבתודה: **תנו רבנן** "שלמיו" לרבות שלמי נזיר לעשרת קבין ירושלמית ולרביעית שמן, יכול לכל מה שאמור בענין ת"ל "מצות". מאי תלמודא? אמר רב פפא דבר שנאמר בו "מצות" לאפוקי רבוכה דלא נאמר בו "מצות". **תנא** דבי רבי ישמעאל מצות כלל, חלות ורקיקין פרט, כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט, חלות ורקיקין אין, מידי אחרינא לא:

מתני'

רש"י

פסיינס. בתרין יודין דחד יו"ד דמייתר אתיא ללחמי תודה: קפיזי. חלאי קביס: בעשרונים דבר הכתוב. דמתני' דמיירי בפרשה קמרבה מן תהיינה ובפרשה כתיב (ויקרא כג) שתים שני עשרונים: וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש. [א] דחמץ עצמו דהוא עשר נמריך משתי הלחם עשרון לחלה מן היקישא דלחם לחם: חוזר ומלמד בהיקש. על מלה י' עשרונים (א) כחמץ דכנגד חמץ הבא מלה: הימנו ודבר אחר הוא. כלומר אי הוה מלמד החמץ על המלה אותו דבר עצמו שהוא למד מן שתי הלחם עשרון לחלה מאי למימר וכי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש אבל הכא (ג) דחמץ היה מלמד על המלה מה שהוא למד בהיקש משתי הלחם לא מצית למיפרך משום דחמץ למד משתי הלחם עשרון לחלה ומלמד בהיקש למלה שהוא י' עשרונים דהיינו דבר אחר. ע"א נמי שמעתי הימנו ודבר אחר הוא דאי הוה יליף מחמץ שבתודה לקרבן אחר דעלמא מצית לאקשויי וכי דבר וכו' השתא דלא יליף אלא לגופה קרבן גופיה ליכא למיפרך הכי: אפי' איכא למיפר. וכי דבר הלמד [בהיקש] חוזר ומלמד בהיקש: תביאו ריבויא הוא. דלא הוה למכתב תביאו גבי שתי הלחם משום טעמא דאמר לעיל ואי כמאן דכתיב הכא גבי לחמי תודה דכל הבאות שאתה מביא יהו כזה עשרון לחלה ואי כמו שלמד מגופו דקרא עשרון לחלה ג) ולא מהיקש (וכי מלמד חמץ על המלה י' עשרונות) ולא מצית למיפרך וכי דבר הלמד כו' סברי לא למד החמץ מהיקש אבל אי') תודה כדמפיקרא אתיא לחם לחם הוי דבר הלמד מהיקש וליכא למיפרך עליה: **מתני'** המלואים. שהיו בימי משה היו (ג) ט': שתי ידות כמצה שבתודה. דהיינו חלות ורקיקין אבל רבוכה לא היתה בנזיר וכיון שלא היו שם אלא שני אותן מינין נמצאו שני מינין י' קבין ירושלמיות דכיון דג' מינין דמלה שבתודה הוו ט"ו קבין חמשה קב לכל מין נמצאו לשני מינין בן עשרה קבין: שהן ששה עשרונות. [ג] דעשרה קבין הן ששה עשרונות [ושני שלישיות] וב' מינין שהן ג' עשרונות [ושליש] לכל מין דליכא דעשרה עשרון הוו [וג' מינין שבמלה] נמצא לב' ידות הן ששה עשרונות וב' שלישי עשרון: **גמ'** מה"מ. דבמילואים היו באות חלות ורקיקין ורבוכה יא) היינו חלות בשמן: ושמן היינו רבוכה. אלמא דאית בהו רבוכה: אנתא דמשחא. חתיכת עיסה אחת שמנונה בשמן ע"א אנתא דמשחא שמן קרוש עגול כמו לחם והיינו לחם מ"ר ז"ל וגם רבוכה ממש: וכי מה למדנו לבניו מיום המשחו יב]. כלום חייבין בניו בשביל משיחת אביהם: מקיש חינוכו. דכהן הדיוט (כמשמעו יג) *) [ד] (היינו רבוכה) וחינוכו הוא המילואים שלו אלמא דבמילואים הוי רבוכה דלכהן הדיוט יד] מביא חביתין [היינו רבוכה] ביום חינוכו לעבודה וכהן גדול בכל יום: אף. חלות לחם שמן נמי דהוי במילואים היינו רבוכה: שמתקרב לעבודה. תחילה לאחר שנמשח: אחד להמשחו. שנמשח לכהן גדול: ואחד לחינוכו. בשביל שנתחנך היום לעבודת כהן [גדול]: הא דלא עבד עבודה מעולם כשהיה הדיוט. מביא שלשה אחת להיזון תחילת עבודה ואחת לחינוכו שנתמנה לכהן גדול ואחת להמשחו. מ"ר ז"ל:

תוספות

אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב. פירוש יו"ד יתירה דריש דמשמע אתביאו קאי שדרשנו לעיל שכל שאתה מביא ממקום אחר כזה דאי אשתי הלחם קאי לא הוי למכתב יו"ד דהא שתים שני עשרונים כתיב ופריך ואימא עשרה קפיזי ומשני אמר רבא בעשרונות דבר הכתוב פי' כדדרשי' מה כאן עשרון לחלה ובקונט' כתב בספר מוגה שלו לא גרסי' קפיזי אמר רבא וה"ג אמר רב יצחק תהיינה עשרה דבר הכתוב וי"ס דלא כתיב בהו כלל י' עשרונות דיבר הכתוב וגרסי' אמר רב יצחק בר אבדימי תהיינה כתיב ותו לא פי' דמשמע דאתא למעוטי ולמימר אלו דוקא שני עשרונים ואין הללו שני עשרונים ומיהו קשה כיון דאי לא כתיב תהיינה לא הייתי יודע לענין מה אמר הכתוב כל שאתה מביא ממקום אחר כזה אי לענין שיהא עשרון לחלה כבשתי הלחם והוי להו י' עשרונות דמה נפשך [ה] איכא עשרון לחלות משום תרומה או לענין למימר דמה אלו שני עשרונים אף להלן שני עשרונים ליו"ד חלות אם כן השתא דכתיב תהיינה מה ראית דדרשת למימר אלו דווקא שני עשרונים אימא אלו דווקא (י"ב עשרונים) עשרון לחלה ועוד כתב הקונט' נמי קשה דיו"ד לא מייתרא לדרשא דכמו שיאמר מתעשה לשון יחיד תעשינה לשון רבים כמו כן יאמר מתהיה תהיינה בשני יודין יו"ד אחת של עיקר ויו"ד אחת של שימוש יז) ועוד אי מיו"ד ילפינן [ו] עשר חלות למה לן ג"ש דתרומת מעשר הא כיון דאמר רחמנא אחד מכל קרבן ודרשינן (לעיל דף עז.) אחד שלא יטול פרוס ולמדנו עשרון לחלה על כרחין אחד מי' נטל:

הימנו ודבר אחר. פי' בקונט' כלומר בין מה שכתב בגופו בין מה שלמד מדבר אחר נפקא ליה דעשר עשרונות הוא דבדידיה כתיב תהיינה [ז] דמשמע עשר חלות דהא יח) אתביאו קאי והכי גמר יט) [ח] אשתי הלחם דעשרון יהא בכל חלה שלכך לאו היקש הוא ויכול לחזור וללמד על המלה דעשר עשרונות הוא והיכי דמי היקש גמור כגון אי לאו הוה כתיב בתודה עשר כ) נגמרי' ובשתי הלחם הוו עשרה עשרונות ויליף מהדדי שהוא הוי היקש גמור ופי' זה יתיישב לפי גירסא דלעיל אבל למידך גירסא דלא דריש יו"ד דתהיינה לא יתכן ובסוף איזהו מקומן (זבחים מ.) פי' בקונט' דהתם הימנו מה שאם למדין מתרומת מעשר בג"ש מנין שאלות דדבר הלמד בג"ש חוזר ומלמד בהיקש מפי' כך אם יודעים שיש י' עשרונות כדילפינן מהיקשא דשתי הלחם